

Omdat de toekomst van immaterieel erfgoed een kwestie van doorgeven is.

jongeren
koesteren
D O O R G E V E N
overdracht *delen*

DYNAMIEK

al dan niet bewust
PASSIE
doen overslaan

TRANSMISSIE

in de vingers krijgen

leren van **interesse wekken** toe eigen
van **generatie op generatie** nen

laten evolueren

verandering

dynamisch DOORGEVEN ...

1991

ICE

2011

... voor de TOEKOMST

eerste hulp bij ICE

Immaterieel Cultureel Erfgoed (ICE)?

Gewoontes, gebruiken, kennis en praktijken van vroeger die mensen levend willen houden en willen doorgeven voor de toekomst. ICE gaat zo voortdurend mee met de tijd.

Erfgoedgemeenschap?

Al wie met elkaar verbonden is door de gemeenschappelijke erkenning, waardering en zorg voor een bepaald soort erfgoed.

Borgen?

ACTIE! Je ICE in kaart brengen, documenteren, bekendmaken en vooral actief doorgeven aan anderen en jongeren om het toekomst te geven.

Domeinen?

Deelverzamelingen van ICE: orale tradities en uitdrukkingen; podiumkunsten; sociale gewoontes, rituelen en feesten; kennis en praktijken over natuur en universum; ambachten.

In 5 stappen naar de eeuwigheid!

1

Maak je vooral geen zorgen: **je traditie heeft haar hele verleden al overleefd!**

2

Bedenk het ideale doorgeefprofiel: **doe de test!**

3

Laat je inspireren: **ga eens bij de burens kijken!**

4

Hou rekening met je vrijwilligers: **wees flexibel!**

5

Gebruik professionele ondersteuning: **volg de gids!**

DRANK OM VOOR MEER OVER STAP 3, 4 EN 5 >>

NEUWSGIERIG NAAR HET IDEALE PROFIEL?
zoek "immaterieel erfgoed"
op www.youtube.com!

Het ideale doorgeefprofiel

Omcirkel het antwoord dat de ideale 'doorgever' van jouw traditie zou kiezen en bekom zo het ideale doorgeefprofiel.

Niet akkoord met a, b of c? Voeg hieronder je eigen antwoord toe en stel zelf het bijbehorende profiel op!

1. Over 100 jaar ziet mijn traditie ...

- a) er waarschijnlijk anders uit, maar wordt gekoesterd door heel veel mensen.
- b) er liefst nog precies hetzelfde uit.
- c) er zoveel mogelijk uit zoals nu, al is er nog slechts een kleine groep mensen bij betrokken.
- d)

2. Transmissie betekent voor mij ...

- a) laten zien en beleven hoe ik het doe en dan nieuwsgierig kijken wat anderen ervan maken.
- b) mijn kennis van A tot Z aan anderen meegeven.
- c) zolang mogelijk zelf doen met mijn eigen generatie en de volgende er stukje bij beetje in laten groeien.
- d)

3. De ideale opvolger ...

- a) is gepassioneerd en klaar om van zijn/haar traditie zijn/haar leven te maken.
- b) bewondert mijn kennis en kunde dusdanig dat hij/zij ze ook wil hebben.
- c) neemt tijd om elk aspect van de traditie in de vingers te krijgen zoals het moet.
- d)

4. De 3 woorden die best bij mezelf en de beleving van mijn traditie passen zijn:

- a) gepassioneerd, open, experimenteel.
- b) overtuigd, correct, standvastig.
- c) bezorgd, emotioneel, betrokken.
- d)

5. Immaterieel cultureel erfgoed ...

- a) is van en voor iedereen.
- b) draagt betekenis voor veel mensen, maar wordt vooral gekoesterd door enkelen.
- c) heeft vooral zin wanneer je er zelf mee bezig bent.
- d)

Overwegend antwoord a?)

Je traditie is je passie. Je wil niks liever dan dat anderen er evenveel van houden als jijzelf. Je nodigt dan ook voortdurend (jongel) mensen uit om mee te doen, uit te proberen en te experimenteren. Voor jou is de kern van een traditie het feit dat iemand haar koestert en beleeft, en niet zozeer dat het volgens de regels gebeurt. Zelfs wanneer je traditie er uiteindelijk helemaal anders uitziet, kijk je je tevreden toe.

Overwegend antwoord c?)

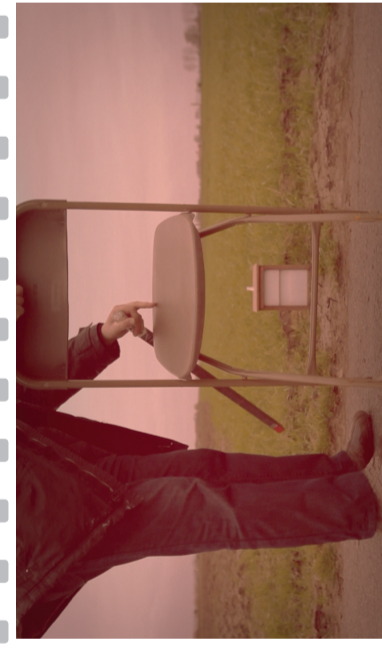
Al van kleins af staat je hele leven in teken van je traditie. Je bent ervan 's morgens tot 's avonds mee bezig. Doordat ze voor jou persoonlijk zo belangrijk is, doet het je soms hartzeer wanneer anderen weinig interesse tonen. Je besefte echter wel dat je je traditie op een gegeven moment toch zal moeten loslaten en uit handen geven, al stel je dat liever zolang mogelijk uit.

Overwegend antwoord b?)

Je hecht veel waarde aan authenticiteit en wil vooral dat je traditie trouw is aan haar geschiedenis. Je bent ervan overtuigd dat ze best uitgevoerd en beleefd wordt zoals het vroeger was. Dat probeer je zo goed mogelijk te doen, al bots je soms op nieuwe opvattingen en ideeën, praktische problemen, andere omstandigheden. Je bent zeker bereid om naar oplossingen te zoeken, maar die mogen de originele vorm van de traditie niet in het gedrag brengen.

Overwegend antwoord d?)

.....

Je bent **niet** alleen

Heel wat organisaties, clubs en verenigingen staan voor grote uitdagingen: **hoe creëer je meer zichtbaarheid, verjonging, grotere publieksopkomst, meer belangstelling ...?**

Durf anderen opzoeken en ervaring uitwisselen. Laat je inspireren op www.immaterieelerfgoed.be en deel er ook je eigen acties!

Lang leve je **VRIJWILLIGERS!**

Wat je doet... 1 op 5 volwassen Vlamingen aan vrijwilligerswerk doet? (VRIND 2012)

THUISGEVOEL

zorg voor een warm onthaal en vriendschappelijke sfeer

KOPPELEN

hou rekening met motivatie en talent, zet de juiste m/v op de juiste plaats

KLARE TAAL

maak duidelijke afspraken

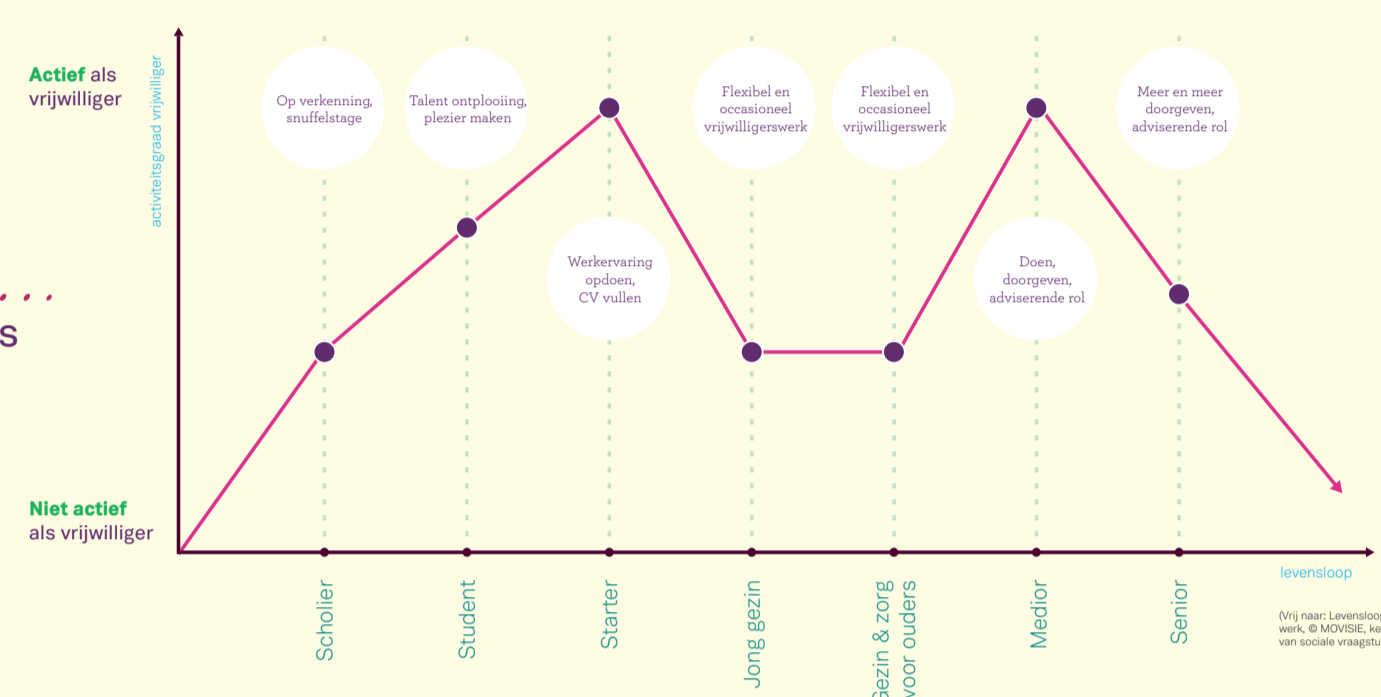
PARTICIPATIE

zoek evenwicht tussen coördineren en een breed draagvlak creëren

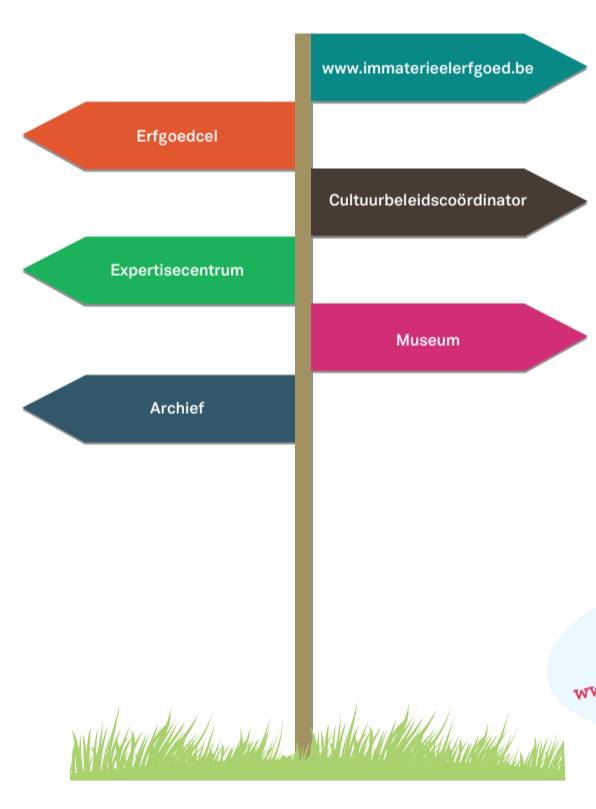
ENGAGEMENT

stem eisen en verwachtingen af op persoonlijke situaties en mogelijkheden

Omtrent... vrijwilligers

Nood aan tips, advies of ideeën voor het doorgeven van ICE?

Surf naar www.immaterieelerfgoed.be
 Zoek inspirerende acties onder **HOE** en interessante contacten onder **WIE**.

↓
 Nood aan persoonlijke begeleiding of professionele input?

↓
 Klop aan bij de lokale **erfgoeddienst** of regionale **erfgoedcel**.

↓
 Geen erfgoedwerking of -cel in je buurt?

↓
 Vraag hulp bij de **dienst voor cultuur** of **cultuurbeliefscoördinator** van je gemeente!

↓
 Nog steeds niet uit de nood geholpen?

↓
 Neem contact op met één van de Vlaamse thematische **expertisecentra**, **musea** of **archieven!**

Je vindt hen via www.erfgoedcellen.be

Kijk onder "meer weten" op www.immaterieelerfgoed.be

BRAINSTORMEN een spel

VOORAF

Nodig mensen uit die je traditie goed kennen en op diverse manieren betrokken zijn (een bestuurder, een deelnemer, de huisfotograaf...). Met 5 mensen kom je al heel ver! > Meer geïnteresseerden? Maak groepjes van 5 en vergelijk op het eind de resultaten!

Voorzie een gezellige plek met een grote tafel, voldoende stoelen en liefst een goede akoestiek.

Zorg voor grote bladen, stiften in 3 kleuren en een hapje en drankje voor tussendoor.

Spreek af wie de opdracht uitlegt, wie de klok in de gaten houdt en wie de ideeën noteert.

SPELREGELS

Elke idee is waardevol. Evaluatie en selectie komen op het eind!

Elke ronde is beperkt in tijd: zorg voor dynamiek.

Verwerk na de brainstorm de resultaten in een verslag voor elke deelnemer en gebruik het als leidraad voor nieuwe acties.

RONDE 1

IN KAART BRENGEN

⌚ 10min

- ✓ Zet de naam van je traditie centraal op het blad.
- ✓ Schrijf hier rond in trefwoorden of korte zinnen alles wat erbij komt kijken.

Maar HOE?

Begin bij het begin ... **NIEUWE IDEEËN!**

... en doe zo verder. **TIPS** en handige hulpjes:

OM UIT TE KEUZEN OF ZELF TE VERZORGEN

- Maak een **FILMPJE**.
- Stel een **HANDLEIDING** op.
- Laat nieuwelingen **MEEDOEN**, meelopen, meedraaien, zelf proberen ...

Verjong je raad van bestuur: vraag minder engagement van dertigers, laat wie weggaat zijn eigen vervanger meebrengen, werk met 'stage' en geef geleidelijk meer verantwoordelijkheid ...

- Maak een website of **BLOG**.
- Beschrijf wat er **ACHTER DE SCHERMEN** gebeurt.
- Stel een **DRAAIBOEK** samen.
- Richt een **HELPDESK** met nuttige telefoonnummers op.

Geef **WORKSHOPS** in samenwerking met de plaatselijke school, **SPEELPLEINWERKING** of vormingscentrum.

- Roep een **KINDERVERSIE** van je traditie in het leven.
- Zet een **WEDSTRIJD** op poten.
- Stel **METERS** en **PETERS** aan.
- Roep regelmatig een **DENKGROEP** bijeen.
- Hou een **FOTODAGBOEK** bij.

...

RONDE 2

NODEN EN BEHOEFTES

⌚ 20min

- ✓ Noteer bij de verschillende trefwoorden wat er nodig is en wat je doet om ze te realiseren.
- ✓ Omcirkel waar nu of in de nabije toekomst problemen zullen opduiken om de traditie levend te houden.

RONDE 3

BORGINGSACTIES

⌚ 30min

- ✓ Neem een nieuw blad en schrijf in het midden wat je in de vorige ronde hebt omcirkeld.
- ✓ Voeg indien nodig een aantal trefwoorden en kenmerken toe.
- ✓ Bedenk en noteer zoveel mogelijk oplossingen, zonder je af te vragen of die haalbaar of realistisch zijn.

RONDE 4

WORDT VERVOLGD

⌚ 15min

- ✓ Stel een lijstje op met criteria waaraan je je ideeën wilt toetsen. Bijvoorbeeld: financieel haalbaar, realistisch, origineel, korta of langa termijn, slaagkans ... Selecteer in groep en aan de hand van dit lijstje de oplossingen waarmee je verder wilt.
- ✓ Deze ideeën uit te werken tot concrete acties met bijbehorende timing, kosten en benodigdheden.

GOUDEN TIPS

Zoek inspiratie in **vraagwoorden:** wat, wie, waarom, hoe, wanneer, hoelang, waar ...

Wees **creatief** in het bedenken van oplossingen: gebruik **ervaring uit je job of je gezinsleven**. Denk als een **jongen van 16**, een **vrouw van 35** of als een **housse superheld**. Leg **zelf deadlines** op: bedenk zoveel mogelijk oplossingen in één minuut of vraag je af wat je kan doen in slechts 1 dag ...

Als je veel nieuwe borgingsacties wil verzinnen, organiseer dan een **aparte brainstorm** met ook mensen die minder betrokken zijn bij je traditie, maar wel creatief kunnen meedenken (bv. jeugdwerkers, andere lokale verenigingen ...)